

L'OPINIÓ

Any V-Número 340 • BARCELONA • Dimecres, 6 de juliol de 1932
Preu: 10 cèntims

La República té a Catalunya el seu baluard més ferm, encara que hi hagi tants republicans espanyols que no ens puguin veure

NACIONALISME UNIVERSALISTA

Ja és una mica difícil això de la "conllèvia" que proposava per a poder anar fent, aquest gran pessimista de José Ortega i Gasset, el qual havia arribat a gastar fums que el farien President de la República espanyola. Ja és una mica difícil haver-se de suportar i haver d'aguantar bromes pesades i que només les hagi d'aguantar una de les parts i encara que no tingui ni el dret de molestar-se, perquè si es molesta, de seguida li diuen: —I fugi home! Que s'ho ha pres seriosament? Que no ho veu que es tracta d'una broma?

La conllèvia és difícil, sobretot, amb els homes que dient-se republicans, no saben el que és liberalisme, perquè de la mateixa manera que no saben això no saben res de res del que són els problemes vius que ens afecten, i si alguna vegada ho saben fan veure que no ho entenen, o bé donen a entendre que ho interpreten al revés.

Al començ de la discussió de l'Estatut de Catalunya, era l'inventor de la conllèvia el que ens acusava d'estar posseïts, nosaltres, catalans, d'un "nacionalisme particularista". Ens acusava ell, tancat dins de la seva cova de troglodita—ell que es creu home de grans horitzons i de perspectives vastes—respirant, només, l'aire enrarat de la unitat nacional, de la sobeïria del Estado, de la España indivisible—; ell, el filòsof amb pretensions, que ara en 1932 es destapava en ple Parlament amb tots els tòpics rovellats amb què durant la Dictadura s'havien omplert la boca per aquests mons de Déu tots els generals que s'havien pensat que un país es podia governar només amb les quatre nocions d'instrucció primària que havien estat capaços d'assimilarse; els mateixos tòpics rovellats que José Ortega i Gasset pronunciava amb una mica d'emfasi i una mica de pedanteria cregut que així no se'ls havia de veure el rovell, els mateixos tòpics que engega quan s'enfada el general Fanjul, i que ara ja poc gastaven en posar-se a escriure cartes uns altres generals amb intel·ligència limitada, de soldat que no s'ha mogut del terrós.

Què sap el senyor Ortega i Gasset que vol dir nacionalisme! Què sap el senyor Ortega i Gasset del nacionalisme català! Hem donat prova que per un mot de més o menys, nosaltres no som gent per encendre cap guerra civil. No val la pena. Catalunya és el que és i serà el que sigui, per més que unes dotzenes de diputats acordessin que és una cosa diferent del que és. El que és blanc, és blanc, i el que és negre és negre, encara que les Cortes Constituent acordessin, per unanimitat, que el blanc és groc i que el negre més aviat és vermell. Catalunya és nació, i això com que és un fet independent de nosaltres i d'ells, no es canvia amb una votació que es guanyi o que es perdi.

El diputat Estelric deia l'altre dia al Congrés: "Com a catalans som nacionalistes, però no en el sentit en què el mot és admès en el vocabulari polític, de la revolució francesa ençà, sinó en el sentit etimològic del mot amb què és usat pels clàssics castellans, en el sentit en què avui encara l'empren els alemanys i tota la gent de cultura centro-europea quan oposen el concepte de Nació al concepte d'Estat. Perquè hi pot haver un Estat que contingui diverses nacions i àdhuc nacions que es trobin repartides entre Estats diversos." I afegia: "No ens diem nacionalistes, de totes maneres, per precaució, perquè sabem perfectament que hi ha nacionalismes que aspiren a obtenir llibertats i nacionalismes que actuen per empresonar llibertats, i nosaltres no volem que sobre aquest punt hi hagi cap confusió. Perquè si hi ha nacionalismes cap endins, també n'hi ha de generosos i expansius."

El senyor José Ortega i Gasset sap perfectament quin és el concepte català del nacionalisme. Sap que no és un nacionalisme per empresonar llibertats, ans per a obtenir-les i per a expandir-les. Sap que no és un nacionalisme cap endins, ans és generós i expansiu, un nacionalisme universalista que és l'antítesi del nacionalisme particularista. Un nacionalisme universalista que el dreem com una bandera enfront de l'imperialisme de l'Espanya monàrquica que encara hi ha republicans que voldrien perpetuar en aquest règim de democràcia que convertirien en República imperialista, oposant aquest mite de la sobeïria de l'Estat enfront de l'autèntica sobeïria del poble, que és la que ha de prevaler.

La tesi d'Estelric està molt bé, i dona a entendre que si Estelric és un home de Cambó, en canvi és un home molt poc de la Lliga. Perquè si aquest precaucionisme de no dir-nos nacionalistes per a evitar confusions, és útil, ha calgut que arribéssim a creure-li gràcies, precisament, a l'hegemonia de la Lliga a Catalunya durant trenta anys presentant el problema de Catalunya davant d'Espanya com un problema nacionalista reaccionari. Es tota la vida de la Lliga la que ha arribat a provocar, en el cas de Catalunya, aquesta confusió que fes possible creure que el catalanisme era un problema de nacionalisme reaccionari particularista. És a causa de la Lliga que hem d'admetre la necessitat d'aquest precaucionisme que ens fa emprar, avui, el mot nacionalisme amb peus de plom, només que per a no complicar més la qüestió i no acabar de fer rodar el cap d'aquells que ja de si només tenen una concepció limitadíssima del problema.

Nosaltres no hem pas de fer professió de fe nacionalista. Les directrius bàsiques del nostre partit aprovades pel març del 1931, després de la Declaració de principis prèvia, estableixen: "Estimant d'indiscutible evidència la personalitat nacional de Catalunya per les circumstàncies històriques, geogràfiques, lingüístiques, econòmiques, i més encara per la voluntat indestructible dels catalans...", i, aleshores, ve encara la segona part que és la negació que el nostre sigui un nacionalisme particularista: "...tot reservant al poble català l'ús de la facultat auto-determinadora que li competeix per dret propi, el Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, considera necessària pels supremes interessos de fraternitat universal i particularment per raons d'ordre històric i geogràfic, la federació de Catalunya amb els altres pobles ibèrics."

Es el Partit el que declara en la seva constitució, que és nacionalista, del nacionalisme generós i expansiu dels pobles que el senten per a obtenir llibertats, no pas per a empresonar-les. El Partit ho declarava, i quan es tracta d'un partit seriós i solvent això basta. No cal, després, que ens omplim la boca diàriament del mot nacionalisme, com aquells generals que se l'omplien i aquells diputats que encara se l'omplen diàriament amb aquells altres conceptes arcaics de la unitat, la indivisibilitat, la sobeïria, i altres mots buits que només fan efecte a les persones sense instrucció.

I encara menys hem d'omplir-nos-en la boca, quan el perill confusionalista continua subsistent, i si nacionalisme un dia, sota l'hegemonia de la Lliga era interpretat com reaccionarisme, avui pot ésser interpretat i ho és com a separatisme irresponsable, aquell separatisme dels que no saben ni que vol dir nacionalisme, i empenen el mot, d'aquells separatistes que ho matrien tot, ho encendrien tot, ho volarien tot—de paraula—però al damunt no serien capaços de construir-hi res, absolutament res.

Llegiu, a les "Informacions de la República", els debats parlamentaris referents a l'Estatut

L'ESTATUT

Els radicals no seran cap dificultat per a l'aprovació de l'Estatut

Madrid, 5. — En arribar al Congrés el senyor Lerroix, un dels nostres companys s'ha entrevistat amb el cap radical.

El senyor Lerroix li ha confirmat el propòsit de reorganitzar el partit radical de Catalunya, havent-se dirigit una circular als Comitès per tal que procedixin a la formació d'un cens.

Després s'organitzaran actes de propaganda i probablement el senyor Lerroix assistirà a algun d'ells.

Sobre l'Estatut, manifestà que creu que més tard o més aviat, potser el setembre, quedarà aprovat, és clar que amb majors o menors dificultats.

Els radicals no seran dificultat per a l'aprovació de l'Estatut. Presentaran esmenes encaminades a que l'Estatut sigui el més perfecte possible.

No creu convenient el senyor Lerroix la fórmula del senyor Azaña de desglossar la part de Finances, puix que l'autonomia sense Finances pròpies no tindria base.

Li sembla, al senyor Lerroix, la part aprovada de l'Estatut que està bé, i la creu fàcilment aplicable.

Li ha preguntat el nostre company si el cas de l'Acadèmia de Jurisprudència era simptomàtic i si representava la força de reacció de les dretes.

Ha contestat que creia que no tenia cap importància.

LA PREMSA DE MADRID

Madrid, 5. — "El Liberal" diu, sobre l'Estatut, que el confusionisme va fent estrells, i pregunta:

"Hay algo en lo aprobado que vaya contra la integridad de la patria? Por qué no se habla contra el Estatuto alegando los preceptos constitucionales que con él pugnen? Por qué no se dice de una manera terminante y expresa que se ataca al nuevo régimen? Ya lo sabemos, naturalmente, pero es necesario también que lo sepa la opinión digna del país para que cesen los confusionismos."

En "La Libertad" es publica un solt en el qual es diu que, d'acord amb la reunió extraordinària celebrada, els representants de la Confederació Mercantil i els representants del Comerç i Indústria de Madrid, estan realitzant els treballs preparatoris de l'assemblea nacional i de la manifestació pública que es projecta per tal de demandar al poder públic que l'opinió espanyola espanyola és contrària a la concessió de l'Estatut de Catalunya.

A continuació publica unes declaracions del president de la Federació Mercantil Patronal, Emili Requejo, el qual diu, sobre l'Estatut, que els elements patronals havien ajornat tota actitud confiant en l'actuació dels diputats madrilenys.

En veure que aquests no fan res, elevaren una exposició a les Corts demanant un Estatut general aplicable a tota la regió.

Sobre les manifestacions del senyor Bello, que els antiautonòmics són monàrquics, i que els comerciants madrilenys també ho són, per haver tingut abans idees republicanes, el senyor Requejo desmenteix categòricament aquestes afirmacions del diputat per Madrid.

UN ALTRE PROJECTE D'ESMENA DEL SENYOR REY MORA

Madrid, 5.—El senyor Rey Mora ha presentat una esmena a l'article sisè de l'Estatut que serà discutida segu-

ELS HIDALGOS

per C. A. JORDANA

Un dels contes millors de Henry, l'escriptor americà, és el que duu per títol "El procediment del caballero". Un bandoler professional, que té fama de "muy caballero", hi resol una qüestió de les que encara hom anomena d'honor, de la manera més vil imaginable. Aquest conte recull i exposa d'una manera admirable la idea que de la hidalguia han deixat les fetes dels "conquistadores" i llurs descendents per les terres veïnes de Mèxic.

No és gaire diferent la idea que ens n'hem pogut formar els catalans que, de seguida que sentim algú afirmar que és un "caballero", ja ens enretirem com davant d'un cuc verinós. Tota la història ens ensenya que hidalguia és orgull i vanitat i manca d'escrúpols en la satisfacció de les exigències de la vanitat i l'orgull. Es també afirmació d'una superioritat de casta. El "caballero" mira amb menyspreu, de dalt del cavall, la gent que va a peu. L'hidalgo no és fill de les pròpies obres, sinó d'allò que ha estat obtingut abans d'ell de la manera que sigui. Per això la hidalguia menysprea el treball i un "caballero" és professionalment i orgullósament esquenadret.

Això permet de comprendre la profusió amb què els catalans han estat tractats de "industrials". Mentre hom ens regatejava amb entusiasme qualsevol altra virtut, la nostra "laboriosidad" era reconeguda amb una facilitat sospitosa. Amb l'avenc del temps, el treball havia guanyat en consideració, i els hidalgos no tenien prou temps per a desconèixer l'evolució de les idees més que dintre ells mateixos. Deien que Catalunya era "industrial" amb una aparença d'elogi, però sota l'aparença hi havia la burla de l'avantatgista que s'aprofita del treball dels altres i per això mateix els menysprea.

Aquests dies tenim múltiples comprovacions d'aquestes veritats tantes de cops comprovades. ¿No són els hidalgos més purs els enemics més grans de l'Estatut? ¿No li és l'esperit d'hidalguia, espars o concentrat, el més gran dels obstacles? El particularisme espanyol mobilitzat contra les reivindicacions catalanes no és res més que hidalguia, és a dir, vanitat, orgull i por de perdre una part del lleure paràsit de l'activitat catalana.

Per això no sabem si és la innocència dels ximplers o el cinisme dels desvergonyits el que fa dir a certa gent que els madrilenys continuen tan hidalgos com sempre, per a indicar que no són responsables de l'agressió a Ventura Gassol. Precisament el que hi ha hagut a Madrid entorn dels representants catalans és massa hidalguia. De bon antuvi, començant per les imperinències de Maura, hidalgo perfecte, l'endemà mateix de proclamada la República, una pila de "caballeros" de totes menes s'han esforçat a formar una atmosfera irrespirable pels catalans a la capital de la República.

I davant aquests esforços han estat ben pocs els espanyols no hidalgos que hagin reaccionat com calia. Sens dubte és que en molts d'ells roman encara un pòsit d'hidalguia ancestral que els impedeix d'arribar a l'equanimitat que es troba a la base de tota decència política. Malgrat els esgarips dels energúmens que en volen fer una cosa ben externa, la lluita entre l'Espanya hidalga i l'Espanya nova es desenrotlla principalment al fons de les consciències. Triomfarà encara, en la seva reacció desesperada, l'esperit d'hidalguia? La resposta importa encara més a Espanya que no a Catalunya.

L'afer de la Transatlàntica

Una esmena del senyor Sbert

Madrid, 5. — El senyor Sbert ha manifestat, a propòsit de les conseqüències de la revisió del contracte de l'Estat amb la Transatlàntica, que ell ha presentat una esmena a l'article segon del dictamen, pel qual es proposa un vot de confiança al ministre de Marina perquè organitzi les línies transatlàntiques precises, comptant amb què aquella empresa millori els serveis, amb les degudes garanties que ofereixi. Hi havia qui proposava al dictamen la supressió completa de les línies, cosa que no és d'aconsejar, pels perjudicis que produiria al personal, al comerç, a la indústria i als ports espanyols. Hi ha un altre vot que conferia al ministre la reorganització de les línies amb la Transatlàntica, i el vot del senyor Sbert harmonitza totes aquestes tendències, i el diputat per Barcelona confia en què prosperi.

rament en la pròxima reunió de la minoria radical.

Proposa que per a l'execució dels serveis encomanats a la Generalitat de Catalunya, l'Estat espanyol dictarà quan ho cregui convenient, els reglaments necessaris, d'acord amb el paràgraf segon de l'article 20 de la Constitució. El Govern de la República inspeccionarà mitjançant els funcionaris nomenats a l'efecte, l'execució per la Generalitat de les matèries compreses en l'article anterior. Els funcionaris inspectors no tindran, dintre de Catalunya, cap altra autoritat que la dimanant del seu dictamen.

La Generalitat estarà obligada, a requeriment del Govern de la República, a corregir les deficiències que aquest hagi notat en l'execució del servei.

EL COMLOT MONARQUIC

El general Orgaz ingressa a presons militars

Madrid, 5. — En tenir coneixement el jutge especial que es trobava a Madrid el general Orgaz, ha disposat un aute de detenció contra aquest general. El senyor Orgaz ha comparegut davant el jutge senyor Infante i després ha passat a presons militars.

El senyor Infante ha disposat la llibertat del senyor Carro, detingut a Santander com a suposat complicat en el complot monàrquic. Per les declaracions del senyor Sabater s'ha comprovat que el senyor Carro era alié a totes aquestes conxorxes.

Un diputat austríac ferit greument

Fou agredit a la Cambra per un col·lega hitlerià

Viena, 5.—En una baralla que s'ha produït a la Dieta de Viena, entre diputats social-demòcrates i hitleristes, el diputat socialista Jalkotzy ha resultat greument ferit.

L'esmentat diputat ha estat traslladat immediatament a l'hospital, on haurà de sofrir una intervenció quirúrgica a l'ull dret.